

ker se vstaške čete po zimi skrbno ogibajo vsakega boja in se najraje takoj umaknejo v svoje zimišče, čim uvidijo, da bi se lahko zapleti v hud boj. Turški vojaški oddelki pa so prekomodni, da bi jih zasledovali po neznanih gorskih globelih in nedostopnih planinskih stezah, ker vedo dobro, da bi to bilo njihov go tovi pogin. Vstaši torej žde mirno v svojih nedostopnih balkanskih zavetiščih in čakajo, da napovedana splošna vstaja. Vse makedonske vstaše brez razločka — naj zimujejo v balkanskih gorah ali pa na varnih in za nje tudi udobnejših bolgarskih tleh — navdajajo najlepše nade v bodočnost. Prepričani so namreč, da bo potovanje glavnih vodij makedonskega gibanja — generala Cončeva in Borisa Sarafova — rodilo bo gate vspehe. Predvsem pa se trdno pričakuje, da se bodo temu junakom posrečili na Angleškem in Francoskem obuditi ne le splošno zanimanje za Makedonijo, marveč da jim bosta izposlovala tudi moralne in zlasti pa gmotne pomoči. V koliko se bodo te nade uresničile, se sedaj še ne da kontrolirati. Pa bodo že kakorkoli, to je gotovo, da se spomladi prične v Makedoniji vnovič vstaja, in sicer s podvojeno silo. Vsi makedonski voditelji zatrjujejo, da se prihodnje leto mora odločiti usoda Makedonije. Vstaši so se zakleli, da bodo nadaljevali boj do zadnjega, dokler ne izvujejo svobode svoji domovini, ali pa do zadnjega obležje na bojišču. Ta odločna volja se je med vstaši pojavila šele v zadnjem času, ko se je utrdilo prepričanje, da Turčija ne bo nikdar izvedla obljubljenih reform. Ako bi bile velesile Turčije letos v to prisilile, bi se najbrže vstaja spomladi ne ponovila.

Politične vesti.

— Češko-nemška sprava. Na shodu posl. Jande se je sprejela resolucija, da bi nasprotovalo časti češkega naroda, ako bi postali svoje zastopnike k sestanku za sporazujenje z Nemci; to bi bilo tudi v protislovju z državnim pravom deželne češke krone.

— Pogajanja z Italijo. V nedeljo je imel italijanski ministrski svet sejo ter sklenil za avstro-ogrsko vlado nov predlog glede vinskega vprašanja. Splošno se prorokuje, da se bo ta predlog sprejel že danes, tako da se bo trgovinski provizorij med Avstrijo in Italijo vsekakor sprejel že pred novim letom.

— Ponesrečena volilna shoda. V Meran so sklicali krčanski socialisti v nedeljo shod, na katerem naj bi poročal posl. Schaeff. Toda prišlo je na shod toliko socialistov demokratov, da so si izvolili svoje predsedstvo. Sprejela se je nato resolucija, ki je izrekla krčanskim

socialistom nezaupnico, socialnim demokratom pa zahvalo. — Podobno se je prijetilo tudi v Brodu, kamor je sklical shod maloruski po slaneč Barwiński. Prišla je večina Rusom prijaznih kmetov, ki niso pričutili poslanca do besede ter ga obmetavali z guilimi jajci.

— Na Bolgarskem se je položaj zapletel vsled izstopa opozicije iz sobranja. Ministrstvo se baje preosnuje pod predsedstvom Petkovica. Zasedanje sobranja se je podaljšalo do 3. januvarja 1904.

— Rusko-japonska vojna? Ruska je naročila v San Francisku milijon funtov konzervnega mesa, ki mora biti pripravljeno do 26. januvarja 1904. Kitajska vlada je naročila vsem svojim podkraljem, naj takoj naznanijo, koliko je pripravljenih vojakov, ki so jih izvezeli tuji častniki. Anglija pomnožuje svoje brodovje na vzhodu. Vsi rezervisti monarice so dobili ukaz, naj takoj naznanijo, kam se jim lahko pošije brzozavni poziv. Taka odredba je izšla tudi neposredno pred vojno z Buri.

— Nova republika Panama je izjavila, da prevzame svojemu prebivalstvu primerni del zunanjega dolga Kolumbije, ki znaša 15 mil. dolarjev, ako Kolumbija prizna novo republiko.

Dopisi.

Iz hribovske šole. Pred kratkim časom sem čital v »Slov. Narodu«, da se oglašajo učiteljice ročnih del na kmetih, ker še niso dobiti plačila za svoj lanski trud. Časih sem čul, da pošiljajo vsaj od tam zgoraj «vsaj do 1. novembra „mastne“ nagrade za pouk v ročnih delih. Minilo je že 14 dni po istem času, a plačila še ni bilo. Zatorej vprašam šolsko vodstvo pri višji oblasti, kaj je zato vlogo, ki se je vložila že koncem junija. Omenilo se je tudi, da se potrebuje denar nujno, ker učitelji (na „splošnih univerzah“ ponujejo ženska ročna dela večinoma učiteljice žena!) nimajo denarja na razpolago, ampak komaj čakajo (kdo nam more zameriti!), da se dobri kak krajec (krajec je od 5000 K. ne pričakujemo!). In odgovor? Da se ni rešeno „höherenorts“ in „pod nos“ se je dalo vodstvu, ker ni vprašalo „anständig“ višje oblasti.

Para, v prahu se valjaj in pete liži, svoj jezik zaveži in las se ti ne bode skrivil! — „Anständig“ menda ni bilo, ker se je vprašalo, zakaj še ni vloga rešena toliko časa, da se poučuje že 2^{1/2} meseca, a plačila za prejšnji trud niti. Mogoče je bilo hudo, ker se je omenilo, da se potrebuje denar pri učiteljih kaj silno. Gotovo jih je obilna rdečica, češ, s takimi ljudmi imamo opraviti, ki so — berači. Punktum! Učitelj — ne vprašaj za zasluzeni denar, pohlevno tripi in čakaj, kdaj pada trobica milosti od zelene mize! Vsak delavec je vreden plačila — še cestni potmetači dobe redno svoje krajearje za „gerns“ — le učitelj ne sme vprašati po svoji vrednosti. Kjer poveča, da si kaj vreden, povsod te zavrnejo. In človek naj ima potem veselje do dela? Kako se more poučevati ženska ročna dela tako vneto, kakor bi bilo treba,

slogu in težke po mislih, seveda ne vse, gotovo pa brez dvoma ode in nekaj drugih najglobičjih umotvorov. Vajeni smo pač frazerstva in gobezdanja, vulgarnih stvari brez vsebine in jedra. Težek je Zupančič zato, ker je samsvoj, originalen ter krepek. Priporočam torej občinstvu naj »Čez plan« ne le enkrat, ampak večkrat. Ta opomba ni obrabljeni fluskula, ki jo rabijo običajno kritiki, ki hočejo delati reklamo za kakšno delo, kajti potrebno je, da če heče kdo vso resnično velikost in krasoto pesmi te zbirke izpozнатi, da se mora poglobiti vanje in le na tak način bo izprevidel, kaj smo dobili za Božič Slovensci s knjigo »Čez plan«. Cita naj narod to delo, ker je narodno bolj nego popovčce milemu narodu, glasovi domovinski in domorodni in taki produkti, po katerih se cede besede: domovina, očetnjava itd. itd. »Čez plan« je enunciacija slovenske moderne duše ter delo, katero ne zasuži samo, kar je preskrbel Schwentner, da ima lepo zlato obrezo, ampak, da je časti vsak umetniško nadahnjen človek slovenskega plemena, ki ima količaj razuma in pa predvsem čuta za poezijo. »Čez plan« je naša zlata knjiga.

A. Sever.

ker ne plačujejo redno in še takrat — sramotno. Čul sem praviti, da je odmerjeno takim učiteljicam od 15 K. tja do 40 K. in malo — prav malo čez. Torej taka letna nagrada za 2^{1/2} — 3^{1/2} ure tedensko! Neka visoka oseba dačeve tam gori od hribovske šole pri zeleni mizi je rekla, da je bolje, če šiva moja žena „za lon“ tisti čas, ko bi poučevala ženska ročna dela. (Pripoznajo sramotne nagrade, a vplivati nočjo?), da bi se zboljšalo stanje). Lep „trošt“, sem si mislil. Toliko se torej obeta, a sedaj še tega ne pošljemo. Mogoče pošljemo še obresti. Umevno je, kako veselje najima taka učiteljica do poučevanja, ko si misli, kakšno plačilo jo čaka za neprijetni pouk. (Na kmetih imajo deklice prste, ne prstkov!) Kmalu bo že 4 meseca, odkar se poučuje v tem šolskem letu, a plačilo za prejšnje leto plava med meglami. Tam „gori“ gotovo nima večga za tam „doli“. Ne vedo, kaj potrebuje učitelj pri prazni — pa ne zeleni — mizi. Odustimo jim, saj ne vedo, kaj delajo, pravi sv. pismo. Vsekaror pa bi se predzrinilo najponižje — da bo vsaj „anständig“ — vprašati: Kje so tisti gospodje, ki imajo v rokah usodo učiteljic ženskih ročnih del na kmetih, da bi se blagovolili potruditi na mehkih stolcih preračunati, koliko je zaslužila vsaka taka učiteljica in jim milostno nakazati „mastne“ nagrade? Račun ne bo težak, ker niso vsote kronice velike, pa so vsote učnih ur velike, a to jim ne bo belilo glav, ker menda polagajo take „malenkosti“ milostno ad acta. »Bo prošeno!« Je „anständig?«

Tepeni med tepenimi.

Dvajsetletnica „Zveze slovenskih posojilnic“ in njen letopis za leto 1902.

(Dalej.)

Letopis se obširno bavi z dotednimi zadrgami, katere že mnogo let uspešno delujejo, ter navaja tu v prvi vrsti „Obrotno pomožno društvo“ v Ljubljani. To društvo je sploh najsta rejni slovenski denarni zavod. Ustanovila ga je na podlagi društvenega zakona iz leta 1852 ljubljanski meščan in rojen Moravan g. J. N. Horak. To društvo pa ni član »Zveze«. Tuk tega zavoda osnovani so rodoljubi na podlagi goraj navedenega zakona tudi ljutomerško posojilnico in posojilnico pri Sv. Jakobu v Rožni dolini. Vse te posojilnice pa so se po uveljavljanju zadružnega zakona od 9. aprila 1873 preosnovale v smislu predpisov tega zakona.

Epohalnega pomena za razvoj posojilništva vobče pa je goraj navedeni zadružni zakon od 9. aprila 1873. Z uveljavljanjem tega zakona dalo se je posojilnicam še pravo življensko moč ter jim omogočilo primeren razvoj. In res so se po letu 1873, tudi mej slovenski pričele ustanavljati posojilnice izvanredno hitro. Povdarnjam pa, da so starci naši posojilnici pri ustanovitvi posojilnic predvsem gledali na to, da spoja dotedni kraj, kjer naj se ustanovi posojilnica, v sebi tudi vse potrebne predpogoje za obstoj in razvoj posojilnice. Ti starci slovenski rodoljubi, pred vsemi brata Vošnjak, so jasno dobro prešudirali teren, ter potem še, ko so se globoko prepričali, da je zavod potreben in da mora uspevati, ustanovili sposoben človek več ali manj izobčen, kar pa mu čisto nič ne greni življjenja, prav kakor bi ne imeli čisto nič strahu pred peklom.

Razmerje med papežem in med italijanskim kraljem je pravzaprav originalno.

Dne 20. septembra 1870 je italijanska armada zasedla Rim in s tem naredila konec papeževemu posvetnemu gospodstvu. Z zakonom iz leta 1871. je italijanska vlada pripoznala popolno neodvisnost teritorija, ki spada k Vatikanu, k Lateranu in k vili Gondolfo. Semeniča v Rimu in v bližnjih šestih škofijah so po drenjena samo papežu in neodvisna od italijanske vlade. Vrh tega se je Italija v svoji izredni velikodušnosti zavezala, plačevati papežu 3,225 000 lire na leto. To je lepa svota, ali pa papež je neče sprejemati, ker ima dovolj drugih dohodkov in ker bi s sprejetjem teh vsakoleptih milijonov pripoznal pravni obstanek italijanske države.

Na ozemlju, ki spada k Vatikanu, k Lateranu in k vili Gondolfo je papež tudi posvetni vladar. Na tem ozemlju lahko stori, kar hoče. Na tem ozemlju se lahko zgode naj hujša hudočestva — italijanska politika ne sme nikogar prijeti in italijanska sodišča ne smejo nikogar obsočiti. Na tem ozemlju je papež sodnik čez življjenje in smrt vseh ljudi, ki se tam mude.

Ko je bil kralj Umberto dne 29. julija 1900 umorjen, je zavladala tudi med cerkevno gospodo velika panika. Kardinali so delali pri izobčenem kraljicu kondolenčne obiske, prelatje so darovali slovesne mačedžadušnice za izobčenega kralja, nad mrtvecem je cerkev dovolila, da se izreče po polna absolucija, papež je dovolil, da

svetovati tudi o prošnji na finančno ministrstvo, naj se menice tiskajo in prodajajo tudi s slovenskim tekstrom, nadalje o potrebnih tiskovinah in o ustanovitvi novih posojilnic na Spodnjem Stajerskem in Kranjskem. Zborovalci (gg. Simon, Lipold, Goričar, Ivan Vošnjak, Hausenbichler, dr. J. Sernek, dr. Filipič in notar Baš) so predložena Vošnjakova pravila soglasno odobrili, vladu pa jih je kmalu na to potrdila. In tako je bila ustanovljena »Zveza slovenskih posojilnic«, ki je danes varno zavetišče našim denarnim zavodom in najodličnejša reprezentanca slovenskega zadružnega gibanja. S ponosom sme zreti na dvajsetletno svoje plodnosno delovanje. Iz male zvezice 14 posojilnic je v teku dvajsetih let število poskočilo ravno za sto, zvezni kapital pa za milijone in milijone.

Letopis navaja imenoma razne rodujbe ki so delovali ali pa še delujejo na polju slovenskega posojilništva.

Glavna zasluga pristoja brez dvojbe

starosti štajerskih Slovencev, gospodu M. Vošnjaku. Ta mož je kmalu uvidel,

da bodemo Slovenci z golic narodnim idealizmom malo dosegli.

Bil je mož drugačega kova. Ni se brigal za abstrakte ideje in pojme, marveč ogreval se je za realne zahteve in potrebe slovenskega naroda; »gospodarska samostojnost in neodvisnost« to je bilo njegovo geslo.

Res, že Bleiweisa je prejšnja ta misel, toda njega bi lahko primerjali vsečiščenemu profesorju narodnega gospodarstva, ki predava o setvi, žetvi in o živinskih boleznih, ne pa o velikih gospodarskih problemih, ki pretresajo svet. Osnoval je najprvo celjsko posojilnico, ki je danes mogočen zavod.

Rieger, ta veliki Čeh, je nekoč rekel,

da si moramo Slovenci najprej izvajati gospodarsko neodvisnost. Ta nasvet je bil za Vošnjaka skoraj odveč, ker je on itak vedel, da je prepotrebna zdrava gospodarska organizacija slovenskemu narodu.

(Dalej prih.)

Petrova skala.

V. K. Iz Rima, 23. dec.

XXIII.

Razmerje med cerkvijo in med Italijo je tako zanimivo in zasluži tembolj, da se nekoliko osvetli, ker je papež ravno te dni obnovil povelje, da se noben kataličan ne sme udeležiti političnih volitev. S tem hoče papež protestirati proti obstanku zedinjene Italije. Mirnore med omenjeno, je to povelje tudi značilno za stališče cerkve napram narodnemu vprašanju. Italijani so delali za zedinjenje, ker ima vsak narod v smislu narodnega načela pravico do samostojne narodne države. Papež pa to obsoja in ne priznava narodnega načела.

Prvi člen ustave nekdanjega sardinskega kraljestva, katera ustava je postala pozneje ustava zedinjene Italije določa: »Katališka, apostolska, rimska vera je edina državna vera. Država, ki ima ustavo s tako do točk, ima že pol stoletja najhujši bok z rimsko cerkvijo, vladar te države je izobčen in cerkev ne priznava obstanka te države. Seveda se Italija preklicano malo meni. V Italiji je pravzaprav vsak sposoben človek več ali manj izobčen, kar pa mu čisto nič ne greni življjenja, prav kakor bi ne imeli čisto nič strahu pred peklom. Razmerje med papežem in med italijanskim kraljem je pravzaprav originalno.

Dne 20. septembra 1870 je italijanska armada zasedla Rim in s tem naredila konec papeževemu posvetnemu gospodstvu. Z zakonom iz leta 1871. je italijanska vlada pripoznala popolno neodvisnost teritorija, ki spada k Vatikanu, k Lateranu in k vili Gondolfo. Semeniča v Rimu in v bližnjih šestih škofijah so po drenjena samo papežu in neodvisna od italijanske vlade. Vrh tega se je Italija v svoji izredni velikodušnosti zavezala, plačevati papežu 3,225 000 lire na leto. To je lepa svota, ali pa papež je neče sprejemati, ker ima dovolj drugih dohodkov in ker bi s sprejetjem teh vsakoleptih milijonov pripoznal pravni obstanek italijanske države.

Na ozemlju, ki spada k Vatikanu, k Lateranu in k vili Gondolfo je papež tudi posvetni vladar. Na tem ozemlju lahko stori, kar hoče. Na tem ozemlju se lahko zgode naj hujša hudočestva — italijanska politika ne sme nikogar prijeti in italijanska sodišča ne smejo nikogar obsočiti. Na tem ozemlju je papež sodnik čez življjenje in smrt vseh ljudi, ki se tam mude.

Ko je bil kralj Umberto dne 29. julija 1900 umorjen, je zavladala tudi med cerkevno gospodo velika panika. Kardinali so delali pri izobčenem kraljicu kondolenčne obiske, prelatje so darovali slovesne mačedžadušnice za izobčenega kralja, nad mrtvecem je cerkev dovolila, da se izreče po polna absolucija, papež je dovolil, da

so duhovniki po vseh cerkvah molili molitev, ki jo je zložila izobčena kraljica, pogreb izobčenega kralja je bil cerkven in se ga je udeležilo nad 300 duhovnikov, med njimi en nadškof in pet škofov. Sicer pa imata izobčen kralj in izobčena kraljica vedno svoje dvorne duhovnike, ki s papeževim dovoljenjem blagoslovljajo v Veliki noči vso kraljevsko palajo, ki za izobčeno kraljevsko rodovino darujejo maše in izobčenim članom kraljevskih rodovin podeljujejo svete zakramente. Ali ni to zanimivo?

Na eni strani grmi Vatikan proti Italiji, skrivaj pa vživa njene dobrute; na eni strani izobčuje kraljevsko rodovino, na drugi strani pa sam skribi, da to izobčenje le na papirju ostane.

— „**Slovenska Šolska Matica**“ je imela v nedeljo svoj občni zbor. Pri tem zborovanju se je ne kaj zgodilo, kar smo izprva namenili molče ignorirati, o čemer pa vzprido škodočljnih poročil v družih listih moramo le povedati svoje mene. »Slovenska Šolska Matica« je bila ustanovljena kot društvo, ki naj stoji nad strankami in ki naj se ne vtiča v politiko. Toda odbor je prvi poskrbel, da je društvo zapustilo svoje stališče. To je storil stem, da je vse društvene knjige dal tiskati v »Katoliški tiskarni«. Kaj je naravnje, kakor da je to odboro postopanje obudilo veliko ogroženje pri res na prednem učiteljstvu in da smo mi v tem postopanju videli nameravano in dobro prevdarjeno provokacijo. V nedeljo je na zborovanju »Slovenske Šolske Matice« g. nadučitelj Perko predlagal, naj odbor ne da tiskati svojih publikacij v »Katoliško tiskarno«, kjer se tiska list, ki tako nesramno napada učiteljstvo in izliva po njem gnajnico iz svojih predalov. Zakaj bi učitelji pomagali spletati bič, ki ga vihte nad njihovimi hrbiti! »Slovenec« poroča z zadostenjem, da predlog ni bil sprejet in mi umejemo njegovo veselje. Zoper predlog g. Perkota je bilo 13 glasov, 11 pa za. Zoper predlog so glasovali tudi 4 gg. profesorji in 4 učenke višje dekliski šole. Ko se je opozoril gospod predsednik Schreiner, da so glasovale zoper predlog gojenke višje dekliski šole, ki niso niti članice, ni hotel konstatirati, kdo je član, kdo ni, in ko se je stavil nasvet, da naj se zaradi nepravilnega glasovanja razveljavlji sklep, ga ni hotel dati na glasovanje. Tako postopanje je škandalozno. Vzprido temu, kar stori »Narodna tiskarna« za učiteljstvo in za šolstvo, bi pač smela zahtevati, da se publikacijo »Šolske Matice« prinej tiskajo. A ne samo, da se to ni zgodilo — odbor je prezri vse druge tiskarne in je nesel svoje knjige v »Katoliško tiskarno«, ki svoj dobiček porabila za to, da šeje proti šolstvu in učiteljstvu! Gospod Schreiner je na občnem zboru deklamiral: »Ako Vam je Šolska Matica pri srcu, tedaj ne zanašajte strankarskih bojev v njeni vrsti.« Ali ni odbor sam zanesel strankarski boj v to društvo, ko je prezri vse druge tiskarne, nesel vse svoje publikacije v »Katoliško tiskarno«. Z ozirom na postopanje odbora in na postopanje g. Schreinerja pri občnem zboru, izjavljamo, da »Slovenska Šolska Matica« za nas več ne eksistira, oziroma da jo smatramo za društvo, ki služi našim sovražnikom. Po tem bomo uravnavali tudi svoje postopanje.

— **Protestni shod kranjskega učiteljstva.** Naše včerajšnje poročilo o tem shodu, kater nam piše poslanec in župan Ivan Hribar, ni bilo povsem točno. On namreč ni dejal, da je v finančnem odseku prevzel referat o uredbi učiteljskih plač in da je v ta namen že sestavil podrobni zakonski načrt; temveč, da je sestavljati začel, podpiran po zaupnikih učiteljstva, načrt za uredbo, ki bi ga bil, kobi bil finančni odsek in z njim vred deželnih zborov prišel do rednega delovanja, da lana razpolagoreferentu finančnega odseka (dr. Majaronu.)

— **Sredstvo, kako se „ofer“ odpravi** je — nič ne dati. Od pradavnih časov bila je i v Sežani grda razvada, da je bil v cerkvi »ofer« za župnika. To se pravi — ljudstvo gre okoli altarja, poljublja moštranco v duhovniški roki, položivši zaeno denar na altar, kojega fajmoštri dobrevolje v brezhatno malho medejo. A v Sežani je ljudstvo glede tega vendar pošnemanja vredno. Vsako leto na gospodov dan — božič — je bil »ofer« za gospoda župnika, in kasiralo se je čedalje manj, lansko leto po prav ničesar. Ker je letos gospod

župnik v naprej s' util, da iz te moke ne bo kruha, ni oča niti ozanil, še manj onega dne denaria pred altarjem pobiral. Nadejam se, da je s tem to berašenje na gospodov dan v bodoče odpravljeno. To ljudstvu ugaja, v tem oziru sežanskemu župniku vso čast in hvale; priporočamo, naj bi ga i vsi britobrdoi na slovenski zemlji posnemali.

— **Poštne vesti.** Mornarski podčastniki Viljem Zupel, Josip Rudolf in Leo Böhm v Palju so imenovani za poštne asistente v Ljubljani, edensno v Št. Petru in Pazinu. — Službo poštne ekspedientinje v Dobrovi pri Ljubljani je dobila gdč. Marija Rantova, v Černici pa Marija Berbuševa iz Kranjske gore.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes se pojede preč v sezoni opera »Prodana nevesta«, — na Novega leta dan sta dve predstavi: popoldne »Rokovnjača«, zvečer opera »Prodana nevesta«. Tekom januarja se vprizorita izvirna opera Jos. Mandića »Peter Svačič« in Cankarjeva drama »Kralj na Betajnovi«.

— **Josip Paternoster †.** Po vedenjem bolehanja je včeraj umrl umirovljeni mestni blagajnik gospod Josip Paternoster. V mlajših letih je bil sloveč pevec, eden stebrov nekdajšnjega čitalniškega zborna in sploh slovenskega socijalnega življenja v Ljubljani. Ia pri tem je bil vesel družabnik in splošno čisljan in pritujubljen. Bodí vremenu, simpatičnemu rodeljaju prijazen spomin.

— **Slovenske pesmi v nemškem prevodu.** V božični številki »Agramer Tagblatt« je priobčenih več slovenskih liričnih pesmi v nemškem prevodu, in sicer Gregorčičeve »Sadim, sadim si lovora«, »Tone solnce, tone«, »Sadim tu po leg statev, Zupančičeve »Zvezde žarijo pokojno«, »Moje srce je poje široko«, »Bila si mi posoda vse svetosti«, »In nikjer, nikjer tolazbe«, »Oj pesmice, veubožice«, Cankarjeve »Plavala je luna med oblaki«, »Kam se ti tako mudis«, Kodermanova »Jaz grem na poti id. Pesmi je prevela na nemški jezik gospica Ružica (Dončevčeva) iz Osijeka v Slavoniji in priznati se mora, da so se ju nekateri prevodi prav dobro posrečili, kar je dokaz, da gdč. Ružica ni samo večna slovenščina, ampak ima popolnoma v oblasti tudi nemški jezik. V zadnjem času se je pojavilo živahnno zanimanje za slovensko literaturo med Hrvati, ki so nas se do nedavna v tem oziru gledali nekako preko ramen. Hrvatje so se tudi jeli marljivo učili slovenskega jezika, kar bode staro hrvatsko-slovensko vzajemnost samo poglobilo. Kako je razširjeno znanje slovenskega jezika in zanimanje za slovensko literaturo, izpriječe nam dejstvo, da prevaja v daljnem Osijeku mlada Hrvatica Ružica najnovejše slovenske pesnike na — nemški jezik. To je vesel pojav!

— **Bolgarski listi** priceljajo obširna poročila o potovanju makedonskih boriteljev Stojančeva in Orlova po Slovenskem. »Avtonomna Makedonija« piše obširno o prevedi predavanja g. Orlova v Ljubljani in naznanja, da se po iniciativi g. župana Hribarja priredi v Ljubljani velika slavnost v predtriedim Makedoncem. V to svrhu je odposlal profesor Bezenšek iz Plovdiva včet fotografskih in drugih slik, ki predstavljajo dogodek v Makedoniji. V Sofiji izhajajoče novine »Reform« pa prinašajo v doslovнем prevodu poročilo »Slovenskega Naroda« o predavanju gospo Te rezine dr. Jenkove glede makedonskih odnosov in naglašajo, da si je gospa dr. Jenkova pridobila največ zasiug, da se je med Slovenci vzbudilo zanimanje za trpeče makedonske brate.

— **„Smartinskemu hribovcu“** samo naslednje v odgovor: V 294. številki »Slovenca« skrupsali neko kolobocjo o neki miski, ka tera se je pa brezvonomo v Tvoji voden glavi rodila in Ti že možgane toliko razjedla, da nimaš niti trohice čuta dostojnosti, ker mi brezobjčno očitaš moje žalbog ponesrečeno oko, česar do danes še noben »pravi hribovec« storil ni. Sram Te budi! To liko za danes, in če ne miruješ, za godem Ti drugo, blagoslovjeni huj ska!

— **Narodna čitalnica v Ljubljani** priredi letosnji predpostri družinske včere dne 5, 16 in 30. januvarja prih. leta s plesom. Na istih se bode poudevala v Ljubljani zadnji čas tako priljubljena »Česka beseda«, kakor tudi novi plesi »Brahmiev, »Pas de patine« i. t. d. Že sedaj se kaže veliko zanimanje za

te plesne večere, ter je odbor že v naprej sklenil iste po potrebi pomnožiti. Veselo predpustno rajanje zaključilo se bode z velikim plesom dne 13. februarja.

— **Na Silvestrovem večeru ljubljanskega »Sokola«** sede luje iz prijaznosti slavna slovensko trgovsko društvo »Merkur«, g. Breznik, učitelj »Glasbeno Matice«, gosp. Benišek, kapelnik »Dramatičnega društva«, gdč Kreisova in gg. Verovšek, Lier in Boščka. Spored: 1. G. Verd: »La Traviata«, fantazija za flauto in klavir. 2. Al. Sachs: »Mesar«, komičen kuplet. 3. M. Peuschel: »Potuječa koncertna kapela«, komičen petor spev. 4. »Madved snubač«, Šaloigra v enem dejanju. 5. Al. Sachs: »Postrešek«, komičen kuplet. 6. Komičen polnočni govor, govor g. Verovšek. O polnoči govor in alegorija. Po polnoči ples. Začetek ob 8 uri zvečer. Sodeluje slavna društvena godba. Vstopnina: članji prosti, rodbine čla nov 60 vin, nečlanji 1 K. — Opozorjam, da prevzame g. I. Kendi restavracijo »Narodnega doma« že na Silvestrov večer.

— **Vspored Silvestrovega večera,** katerega priredi pevsko društvo »Slavec« v četrtek dne 31. t. m. v dvorani Puntigamske pivnice, Turjaški trg št. 1. Iz prijaznosti sodelujejo gdč. Kočevarjeva ter gg. Benišek in Betteto. Sodeluje ljubljanska društvena godba. I. Petje. 1) * * Žan ni bedak, Šaljiv zbor. 2) B. Smetana, Trospev iz »Prodana neveste« za soprano, tenor in bas, pojo gdč. Kočevarjeva, ter gg. Kranje in Betteto, na glasovirju spremlja g. Benišek. 3. F. Križkovski, »Utopljenka«, zbor. 4) C. Henig, »Žabja kantata« Šaljiv zbor s spremljevanjem glasovirja. II. Komični prizori. 1) Lemonski policej »Skrivač« vulgo »Drajtafelj«, komičen solo-nastop s kpleteti, gospod Dintar. 2) Koncertna godba »Mišji strali«, kostumiran humorističen prizor za moški peterspev s spremljevanjem glasovirja. Osebe: Ključna, klarinetar g. Kranje, Hrustavec, fagotar g. Kramarič, Pelinovec, valdhornist g. Poženel, Žnabljar, pozavnar g. Ložar, Štوفel, tambor g. Lebar. III. Godba svira med vsporedom 10 točk. O b polunoči a) »Novoletni pozdrav« b) »Alegorija«. Po polnoči Ples do jutra. Petje vodi društveni pevovodja g. Pavel Gorjup. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 K za osebo, č. podporni člani so vstopnine prosti. Po-sebna vabila se niso razpošljala.

— **Pevsko društvo »Ljubljana«.** V soboto, na Stefanov dan se vrši »Božičnica« pevskoga društva »Ljubljana« v dvorani Puntigamske pivnice je nadkrižila vsa pričakovanja. Začetek je bil določen na polu 8 ure zvečer, a občinstvo je že po 6 uri dohajalo tako, da je bila dvorana in sosedni prostori ob 8 uri natlačeno polna, kar gototo ni v navadi pri ljubljanskem občinstvu in marsikateri se je moral radi nedostajanja prostorov vrtniti. Veliki pevski zbor je izrazito lepo prednašal naznanjene pesmi, h katerim je na občno željo še po eno pridejal. Ob znotrkih krasnih pesmi »Sveta noč« je bilo prizgano božično drevesce, medtem se je začela s krasnimi dobitki spremeljena tombola, in nato so se obeski drevesca pobrali od občinstva v pravcatem »šturnu«. Temu je sledil ples, prostora pol premalo, kateri je ob splošni animiranosti do jutra trajal in je bilo ob zaključku istega še okoli 150 oseb v dvorani. — G. dr. Oton Sydl, zobozdravnik, poddaril je društvo okoli 200 poskusnih steklenic svoje ustne vode, tovarnar gosp. Jebarač pa je vposalil veliko liničnih koledarčkov Cyril Metodovci cikorije, katero vse se je med prisotne razdelilo.

— **Pianinska božičnica na Šmarni gori.** Piše se nam: Na večer svetega dne so priredili pianinci na Šmarni gori prvo božičnico, katera se je udeležilo vključno izvanredno slabemu vremenu 12 članov slovenskega pianinskega društva, med temi trije Čehi. Bodí izražena najsrdečnejša zahvala g. M. Verovšku in Kajzelu, kot glavnima činiteljema te slavnosti, na drugem mestu pa gdč. Ivanki Sever ter njeni sestri Franzi za izborno »božično večerje« in postrežo.

— **Reorganizacija čebelarskega društva** izvršila se bode na ta način, da bode isto omejilo svoj delokrog le na kranjsko deželo. Pričelo bode prihodnje leto ustanoviti podružnice ter razpošljati potovne učitelje po deželih. Med inteligentnimi sloji se kaže za čebelarstvo še vedno premalo zanimanja, akoravno je ta stroka tako lepa in zanimiva, vrhutega pa pri nas na Kranjskem tako koristna in dobitkonosna, kot nikjer na svetu. Kranjsko čebelo kupujejo draga in negujejo pravo marljivostjo drugorodi, domačini pa je ne znajo prav ceniti. Krivo je največ to, da se pri nas čebelarstvo premalo pozna, ker akoravno je ta stroka tako lepa in zanimiva, vrhutega pa pri nas na Kranjskem tako koristna in dobitkonosna, kot nikjer na svetu. Kranjsko čebelo kupujejo draga in negujejo pravo marljivostjo drugorodi, domačini pa je ne znajo prav ceniti. Krivo je največ to, da se pri nas čebelarstvo premalo pozna, ker akoravno je ta stroka tako lepa in zanimiva, vrhutega pa pri

zanje vplele, ne zapusti jih več Čebelarstvo se imenuje po pravici »poezija kmetijstva«. Društveno glasilo, ki se zamore meriti z vsakim drugim, dobivajo udje brezplačno. Izhaja mesečno. Učinko 2 K sprejema upravnštvo v Ljubljani.

— **Narodna čitalnica v Kranju** priredi v četrtek, 31. decembra ob pol devetih zvečer v svojih prostorih Silvestrovo veselico.

— **Iz Kamnika** se nam piše: »I slovensko pevsko društvo «Merkur», g. Breznik, učitelj »Glasbeno Matice«, gosp. Benišek, kapelnik »Dramatičnega društva«, gdč Kreisova in gg. Verovšek, Lier in Boščka. Spored: 1. G. Verd: »La Traviata«, fantazija za flauto in klavir. 2. Al. Sachs: »Mesar«, komičen kuplet. 3. M. Peuschel: »Potuječa koncertna kapela«, komičen petor spev. 4. »Madved snubač«, Šaloigra v enem dejanju. 5. Al. Sachs: »Postrešek«, komičen kuplet. 6. Komičen polnočni govor, govor g. Verovšek. O polnoči govor in alegorija. Po polnoči ples. Začetek ob 8 uri zvečer. Sodeluje slavna društvena godba. Vstopnina: članji prosti, rodbine čla nov 60 vin, nečlanji 1 K. — Opozorjam, da priredej »Lira« sodelovanjem ženskega zborna, katerega marljivo vežba g. učitelj Adamič, zanimiv koncert dne 17. prosinca v čitalniški dvorani. — Moški zbor dirigir bo g. Fr. Strelc kot pevovodja »Lire«. — Mešani in ženski zbor pa stope z več modernimi glasbenimi točkami pod vodstvom g. Adamiča pred občinstvo. — Opozorjam, da na to predstev, ki bude nudila ne-le domačinom nego tudi dragim gostom iz Ljubljane in ekolice pravi umetniški učitek. — Ker se bo koncert vršil v prid mestnim ubogim, pričakovati je obilne udeležbe. — Vse priznanje pa gre g. Adamiču, ki se je energetično lotil nemalega dela upeljati naše občinstvo v bogate zakladnice žal, med nami še skromno gojene moderne glasbene literature. — Podrobnejši spored prijavimo v najkrajšem času. Ostala društva pa prosimo, da bi se ozirala na to predstev. — r.

— **Narodna čitalnica v Novem mestu** priredi s sodelovanjem »Dol. pevskega društva« dne 31. t. m. Silvestrovo veselico. Spored: petje in godba, burka »Čigava je žena?« in ples. Začetek ob polu osmih vstop prost.

— **V salonu gostilne Bučarjev v Kostanjevici** se priredi na Silvestrov večer zabava s sporedom: Godba s petjem. Šaloigra v enem dejanju »Srečno novo leto«. Prosta zabava v ples. Vstop prost. Začetek ob 8. uri zvečer.

— **V Cerknici** prirede sami Silvestrov večer v prostorih g. Jakoba Špunta. Predstavlja se šaljiva igra: »Ponesrečena glavna skušnja«. Igralci prosto zabava s petjem, godbo in Šaljivo pošte. K obilni udeležbi se ujedljivo vabi.

— **Ilirsко-bistriška trnovska čitalnica** imela je v prostorih hoteja »Ilirija« dne 31. t. m. svoj redni občni zbor. Iz poročila tajni kovega je posneti, da šteje čitalnica 39 udov, da je naročena na 21 listov slovenskih, hrvaških in nemških, da si je med letom nabavila nov krasen oder in da so se pri lanskem občnem zboru spremenjena pravila od vlade potrdila. Društveno življenje je bilo prav živahno. Denarno stanje društveno je po zaslugi gospo poštarja Ulepša zelo ugodno. Dohodkov je imela čitalnica 805 K 78 štroškov 686 K 12 h, torej pre ostanka 119 K 66 h. Med dohodki se nahaja tudi znesek 107 K 80 h kot obresti ustanove, katero je čitalnici volil leta 1894 umrli bistriški rodoljub I. E. Tomšič. Pri volitvi odbora je bil izvoljen predsednik g. dr. Mirko Grasselli, c. kr. sodni pristav v Ilirski Bistrici; podpredsednik g. Anton Zajdarski, tvorničar in župan v Ilirski Bistrici; tajnik g. Ivan Frele, postajenadelnik v Trnovem; blagajnik g. Rudolf Valenčič, trnorničar in župan v Trnovem; knjižničar g. Peter Lešnik, komptoirist v Ilirski Bistrici; odboračnik pa g. Ivan Valenčič, tvorničar v Trnovem, in g. Fortunat Lempert, učitelj ravnotežen. Čitalnica praznuje l. 1904 štiridesetletnico svojega obstanka, ki se bode vsled sklepa izrednega občnega zborna z dne 20. t. m. slovensko praznovala.

— **Slovenski trgov. klub v Mariboru** je preložil svoj nameščani trgovski ples na dan 8. februarja 1904, z ozirom na to, ker se vrši enak ples dne 17. jan. 1

jih je pa 72.813. — V Bostonu so zopet 15.000 delavcem v predilnici znižali plačo za 10%, takisto stori tudi Steel Corporation v Sharonu, Pa. — Tovarna zgorela. V Pittsburgh, Pa je pričelo gorjeti v Armstrongovej tovarni. V tovarni je delalo 600 delavcev, pa so se rešili vsi, le 9 je ranjenih. — Nova parobrodna družba se je ustanovila z delniško glavnico 5 milijonov dolarjev. Družba bo vozila po dovršenem panamskem prekopu v orient.

* **Najnovejše novice.** — Svojo mater je ubil v Budjejovicah posestnik Venclík Perka. — Dva russka vojuna so prijeli v Lvovu. Vojuna se zoveta Krulicki in Fugt ter so našli pri njima večje zneske denarja. — Lloydov parnik "Semiramis" je obtičal blizu Aleksandrije na pesku. Potniki so rešili na suho. — Roparji na Ruskem. V Sebastopolu so roparji vlmili v katedralo ter pomorili čuvanje. Na bližnjem železniški postaji so v prisotnosti občinstva izropali poštni voz.

— Nadporočnik — poneverjalec. V Lvovu je bil te dni obsojen nadporočnik Jos. Mark v štiriletno ječo, ker je poneveril mnogo denarja častniške kuhinje. Preiskava je trajala dve leti. — Bivša princezinja La Lužija, sedaj grofica Montignoso, je pisala za Božič prirčna pisma svojim otrokom in soprogu ter prosila, naj se ji izpolni gorenca želja, da bi videla svoje otroke. Kralj Juri je ukazal, da se na pisma ne sme odgovoriti. — Eksplozija. V Rezini so kmetje delali pod nekim kozolec rakete. Pri tem se je materjal vnel ter raznesel kozolec, pri čemer je zgorelo osem oseb. — Velik nesreča na železnici se je pripetila blizu Cast-Pariza v Severni Ameriki. Trčila sta skupaj dva poštna vlaka. 18 oseb je mrtvih, 31 pa ranjenih. — Umrl je bivši kapelnik narodnega gledališča v Pragi, Adolf Čeh. —

* **Pes — podčastnik.** V Hohenzollerske Zeitung je bil nedavno citati sldeči inserat: "Mal, črni jazbecar, ki sliši na ime 'Feldmann', se je izgubil. (Na ovratniku ima podčastniške znake z narednikovimi gumbi.) Oddati ga je proti nagradi pri pl. Blumröderju, stotniku." — Socialnodemokratični list "Vorwärts" pristavlja: "Ali naj bo za psa ali za podčastnika odlikovanje, da je stotnik Blumröder pustil svojega psa avanzirati za sergeanta?"

* **Ponesrečena ljubnost.** V pariškem gledališču "Gymnase" so igrali te dni znano antisemitsko igro "Retour de Jérusalem". Vsi prostori so bili oddani, ko je prišel zvečer neki gospod z deželek k blagajni. Le neki najemnik bi oddal svojo ložo z dvema sedežema, seveda za drago odskodnino. Tuje se je odločil za ložo ter povabil k sebi povsem mu tujejo gospoda, ki je za njim prišel k blagajni, pa ni seveda dobil prostora. Med prvim in drugim dejanjem je šlo vse gladko, koncem tretjega dejanja pa je hipoma nastal vihar v omenjeni loži. Tuja gospoda sta se zgrabila za lase ter sta se med vpitjem obdelavala s pestmi. Povabljeni sosed je bil namreč žid ter ni pustil svojemu dobrotniku ploskati zasmehovanja židov na odru; drugi kot antisemit pa si tudi ni pustil jemati takih predpravje, in nastal je boj, ki se bo nadaljeval še pri sodišču.

Dve mrtaški postelji
Napoleona I. Francoski združevalniki imajo sedaj rešiti važno na logo. Kraljica Karolina je zapustila princa Muratu posteljo, na kateri je umrl Napoleon I. v prognaštvi na otoku Sv. Helene. Ta postelja se je v Muratovi rodbini do danes hrnila v veliki časti. Nedavno pa so historiki zasledili drugo Napoleonovo mrtaško posteljo pri rodbini ban kirja v Chateaurouxu. Vneta se je dejata, katera je prava Napoleonova postelja. Obe sta si popolnoma enaki. Končno se je dognalo, da je imel Napoleon res dve postelji ter mu je bilo v težki bolezni poslovno olajševalno, tako so ga predevali od časa do časa iz ene postelje v drugo. Ena teh postelj je prišla res v posest Murata, drugo pa je kupil neki žitni tržec Perron. Temu pa so na pritisk upnikov prodali vse pohištvo, in Napoleonovo posteljo je kupil imenovani bankir. Tolklo je tedaj do gnan, da sta bili obe postelji res Napoleonovi, le za to še se prepričajo, v kateri je Napoleon umrl. Vsak lastnik trdi, da v njegovi, zato pa se ta prepriča ne bo mogel rešiti, ker ne živi več nobena priča. Napoleonove smrti.

* **Iz policijske organizacije.** Najnovejše sredstvo pri pariški policiji je fotografiranje hudo delnikov z Röntgenovimi žarki. »Okostje« ni pri nobenem človeku skoraj popolnoma enako, zato je na ta način baje prav lahko imeti zlobneže pod kontrolo. Najnapornejšo službo ima policija v Kanadi. Na težnji, ki je večji kot celo zapadna Evropa, in kjer na milje in milje ni otovškega bivališča, opravlja 500 do 600 policajev na konjih svojo službo tako vestno, da se vsak samotar čuti

popolnoma varnega. Vsak policijski objezi na leto 5000 milij in vsak čas je mogoče imeti še v tako za puščenem kraju policijsko pomoč. Indijanci imajo veliko spoščenje pa tudi strah pred policiji, ker so se že opetovano prepričali o njihovi vojaški disciplini in nevrašenosti. Tako je enkrat naletel policij na konji v veliki samoti na Indijan, ki so ga oblasti iskale. Policij je imel nalog, da ga ne sme ustreliti, temveč živega dovesti. Toda Indijan je pričakal policijsa z naperjeno puško ter se ni hotel udati. Policij je vedel, da ga daka gotovo smrt, in vendar ni streljal, temveč se je bližal Indijanu. Indijan je vstretil in policij je padel s prestreljeno glavo. Ta Indijan je pripovedoval o nevrašenem možu svojemu rodu in od takrat si Indijani niti svoje »velike kraljice« niso mogli drugače predstavljati, kakor v rudeči policijski uniformi.

* **Zverska pohotnost.** Tri tedne je trajala porotna obravnava v malem španskem mestu Don Benito zaradi strašnega umora dveh žensk. V vasi blizu mesta je živila neka vdova s svojo edino, nenavadno lepo hčerkjo Ines. Lepo Ines so ob krovareli vsi moški, med njimi tudi pohotnež Carlos Garcia de Paredes, ki je bil v odliečne, bogate rodbine, toda grd pijaneč v pohotnež; nadalje starejši cink Castejan. Oba sta za sledovala lepo deklico s ponudbami in grožnjami, toda zmanjšana ta dva pohotnika sta se zdržila ter sklenila, udreti ponoči v hiši ter si s silo vzeti, kar jima je krepčest odrekala. Zvezala sta se z nočnim dujavjem. Čeprav je ponoči sklical mater, naj mu da kozare vode, nakar sta skrita pohotnež planila v hišo, pobila mater, ki jima je zastavila pot, ter vložila v spalnico hčerkje. Hotela sta jo posiliti, toda deklica se je branila obupno, vselej česar sta se pohotneža takoj razkraščala, da sta deklico z noči razrezala. Vsa dežela je bila nad toliko krivočnostjo razburjena, a dolgo časa niso mogli zaslediti ločincev. Obsojena sta bila na smrt ter so ju zadavili.

* **Zamaknena deklica.** Kako spremene nekatere bolezni dosegajo v fizično čustvo, o tem pripoveduje angleški zdravnik dr. Wilson v neki knjigi. Neka 12 etna deklica je zbolela za influenzijo v vnetjem možganske mrene. V tretjem tednu svoje bolezni ni spoznala več svoje okolice, fantazirala je ter bila zamaknena; vsako gubo na odeji je videla za kačo. V petem tednu se je že začelo zdravje vrčati, z zdravjem pa se je že vrčal tudi spomin. V šestem tednu se je razvijala v drugo bitje; čeprav ali igrajoč se v postelji, se je začela tresti ter si delati z rokami prostor okoli sebe, končno pa je začela prevrati kozolce po postelji. Potem je svedovala kot popolnoma druga oseba v postelji; njeno vedenje je bilo popolnoma otročje, tudi govorila je v pretrganih stavkih kakor otroci ter rabil napadno besede. Smatrala se je sama za drugo bitje ter je govorila o svojem prejšnjem bitju kot o tretji osebi, ki jo je zapustila. V dnevnih napadih je glasno govorila in tudi kričala, dočim je bila v normalnem stanju mirna. Svojo tretjo osebnost je imenovala »stari hudič«. Tako stanje je trajalo eno leto, potem zginilo, pa se zopet pojavilo na 10 mesecov. V tem stanju je znala čitati in pisati. V svoji četrtri osebnosti je bila gluha in nema. To stanje se je ponovilo petkrat. Drugo osebnost v svojem stanju je imenovala »drobov starstvo« ali »lepi ljubček«. V tem stanju je bila slaboumnina in slepa, toda ravno v tem stanju je znala lepo risati, česar v normalnem stanju ni znala. S svojim 16 letom je popolnoma zgubila svojo normalno osebnost.

* **Saljiv ropar.** Policiji v Kijevu se je končno le posrečilo ujeti roparja, ki je bil daleč naokoli znan pod imenom Mikulaj Krivuš. Šele nedavno je bil Krivuš v Kijevu stražnjostrja Lebjedeva, ki ga je hotel prijeti, zgoračo. Kmalu na to je napadel v Smiloviču v minskem okraju voz, na katerem je sedelo 7 oseb. S svojega konja je streljal na voz ter ubil dva brata, ostale osebe pa smrtno ranil. Nato jih je oropal ter zginil. Neštevilno ropov in umorov ima na vesti, a prebivalci so se ga tako bali, da so ga v svojih hišah skrivali pred orožniki, samo da jim je prizanesel. Ropar pa je bil precej izobražen ter je absoluiral nižjo gimnazijo. Humor ga še v ječi ni zapatil. Ko se mu je po prvem zaslišanju predložil zapisnik v podpis, se je podpisal: »Salomon II., vladar velike kraljevine Izrael in Juda.«

* **Hitrji odgovori** odlikujejo najbolje političnega govornika. Taka čednost se posebno pripisuje angleškemu poslancu, odvetniku Lockwoodu. Na nekem velikem shodu mu je zaklical neki opozicionalni volilec: »Ven z glasom, mi vas ne moremo slišati!« Odvetnik je mirno odgovoril: »Misli sem, da so ušesa gospoda, ki me prekinja, dovolj dolga, da bi me slišala še v večji daljavi.« — Pa tudi Lockwood je naletel na mojstra, ki je imel še bolj nagle odgovore. Pri neki sodni razpravi je zagovarjal tatu, ki je bil oboljen, da je ukradel osla. Neki mož je izpovedal kot priča, da je videl z daljave, kako je tat osla odgnal. Zagovornik ga je strogo zavrnil: »Svarim vas, da ste v izpovedbah previdejši. Povejte mi, v kaki daljavi menite videti osla tako dobro, da bi ga sponzali?« Kmet mirno odgovoril: »Na ravno tako daleč, kakor stojim proč od vas.« — Dobro je zavrnil ameriški govornik Corwen nekega moža, ki je v enomer klical: »Glasneje! Glasneje!« Corwen je prenehal ter rekel kričaču: »Na sodni dan, ko bodo bodo nebo in zemlja premulinila, ko bo sedel Bog oče na svojem velikem tronu ter se bodo nebeske čete postavile pred njega na desno in levo, ko bo zatobil nadangel, da se bodo grobovi odpirali in mrtvi vstajali — tedaj bomo slišali kričati osla iz Buffala: »Glasneje! Glasneje!«

Nedavno je šel župnik v Suffolku po polju ter prišel do prelaza, na katerem je sedel neki kmetski fant, župnikov učenc iz nedeljske šole, ter ne ozri se na župnika mirno jedel kos svinjskega mesa s krumbom. Župnik mu reče: Zdi se mi da si bolje rejen kot poučen. — »Da, to je prav lahko mogoče,« odgovoril fant, »ker niste me vi, redim pa se sam.«

* **Ljubavna tragedija.** V glavnem hotel v Kiev je prišel nedavno ruski častnik knez Sergij Galicin s svojo ljubico, plesalko Zolotovo. Zlatevala sta posebno sobo, v kateri sta tudi vsežarjala. Okoli 10. ure so zasiščali iz sobe dva strela. Vlomili so v sobo ter našli zaljubljeno na tleh v krv. Knez je bil že mrtev, dočim je njegova ljubica umrla že par ur. Zapustila sta pismo glasede se: »Vzela sva si prostovoljno življenje. Naj se nihče na dolži zaradi najine smrti.«

* **Ozdravljeni prerok.** O Mohamedu je znano, da je bil epileptičen; tudi pri mnogih drugih ustanoviteljih ver in sekta je igrala prenepotest in razdražljivost možgan odločilno vlogo. Zadnji čas se je pojaval v Denveru v Sveti Ameriki neki David Charters ter začel po ulicah pridigovati novo vero. Kmalu se je zbral okoli njega toliko pristašev, pa je ustanovil novo versko občino. Spisal je tudi mistično knjigo: »Ali obstojita peklo in nebesa?« Bolj nejasne in bedaste so bile njegove besede, bolj je ljudstvo verovalo višji izvor njegove modrosti. Charters pa je sčasoma tako obolel, da so ga prenesli v bolnišnico, kjer so mu odstranili neko kost, ki ga je tiščala na možgane. Pred leti je bil nameč nesrečno padel, pri čemer se mu je zadel usodna kost v možgane, kar je imelo posledice, da je čutil v sebi drugo osebo, ter mu je na rekovala blazna domišljija nove verske nazore. Ko pa je prišel mož ozdravljen iz bolnišnice, je izjavil, da ni nikoli pridigoval nove vere niti pisal v ta namen kake knjige.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kostanjevica 29. decembra. Tukaj se je osnovalo napredno slovensko politično društvo za kostanjeviški okraj. Pravila so že sestavljena in se te dni predložijo vladu v potrjenje.

Dunaj 29. decembra. Cesar se je sinoči vrnil na Dunaj in pojde po novem letu na Stajersko na lov.

Dunaj 29. decembra. Tukajšnja policija je arretirala bančnega uradnika Baltzerja, ki je na ponarejeno menico dvignil v Parizu 50.000 frankov.

Dunaj 29. decembra. Privatne železnice so sklenile odpraviti do sedanje generelne vozne olajšave za uradnike in častnike in jih reducirati tako, da bodo olajšave dovoljevale samo na posebne prošnje dotednikov in le od slučaja do slučaja.

Praga 29. decembra. Izvrševalni odbor mladočeške stranke se je danes sešel na posvetovanje o političnem položaju.

Budimpešta 29. decembra. Tudi v današnji seji se nadaljuje obstrukcija proti rekrutnemu zakonu.

Pariz 29. decembra. »Matin« trdi, da se je nemški prestolonaslednik tako zaljubil v ameriško igralko Farrar, da se hoče odpovedati pravicam do krone. Odgovornost za to vest se mora prepustiti »Matinu«.

Carigrad 29. decembra. Turška vlada je naprosila italijan-

sko vlado, naj imenuje izmed italijanskih generalov zapovednika makedonske žandarmerije.

Berolin 29. decembra. »Voss Ztg.« javlja iz Belegagrada, da morajo z novim letom odstopiti trije adjutantje in trije ordonančni častniki kralja Petra. Da ne bo nihče razčaljen, je kralj odredil, naj odloči žreb, kdo da odstopi in kdoda pride na njegovo mesto

* **Častite naročnike „Slovenskega Naroda“, katerim poteče koncem tega meseca bodisi mesečna ali četrtletna naročnina, prosimo vladu, da nadaljno naročitev kar najpreje ponovite, da jim posiljanje lista ne prestane.**

Slovenski Narod se prodaja v posameznih izvodih po 10 h v slednjih trafikah:

Ljubljana:

L. Bizjak, Vodmat, Bohoričeve ulice št. 10.

L. Blaznik, Stari trg št. 12.

M. Blaž, Dunajska cesta št. 14.

H. Dolenc, južni kolodvor.

M. Elsner, Kopitarjeve ulice 1.

M. Favai, Spodnja Šiška pri kolodvoru.

H. Fuchs, Marije Terezije cesta, nasproti Kolizeja.

A. Kališ, Jurčičev trg št. 3.

A. Kanc, sv. Petra cesta št. 14.

I. Kos, Kolodvorske ulice št. 26.

IV. Kristan, Resljeva cesta 24.

A. Kustrin, Breg št. 6.

J. Kušar, sv. Petra cesta št. 52.

A. Mrzlikar, Sodnijske ulice št. 4.

M. Sever, Gosposke ulice št. 12.

J. Sušnik, Rimski cesta št. 18.

A. Svatek, Mestni trg št. 25.

F. Šešark, Šelenburgove ulice št. 1.

R. Tenente, Gradaške ulice št. 10.

Škofja Loka:

Matej Žigon, trgovina in trafika na Glavnem trgu št. 34

Kranj:

Karl Florian, knjigotržec.

Logatec:

Makso Japelj, trgovec.

Bohinjska Bistrica:</

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 29. decembra 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Stago
2% načrta renta . . .	100/70	100/90
2% srebrna renta . . .	100/70	100/90
1% avstr. kronska renta . . .	100/70	100/90
1% zlata . . .	120/75	121/95
1% ogrska kronska . . .	98/95	99/15
1% zlata . . .	119/95	119/25
1% posojilo dežele Kranjske . . .	100/—	100/75
1% posojilo mesta Spljeta . . .	100/—	100/—
Zadra . . .	100/—	100/—
1% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	101/—	101/80
1% češka dež. banka k. o. . .	100/—	99/65
1% zast. pis. gal' d. hip. b. . .	101/75	101/95
1% post. kom. k. o. . .	106/50	107/50
1% zast. pis. Innerst. hr. . .	101/—	102/—
1% ogr. centr. češlne hranilnice . . .	100/15	101/15
1% zast. pis. ogr. hip. b. . .	100/—	101/—
1% ogr. lokalne žeznizne d. dr. . .	100/—	101/—
1% češka ind. banke . . .	100/25	101/25
1% prior. Trst-Poreč lok. žel. . .	98/50	99/50
1% dotonskih železnic . . .	100/50	100/50
1% juž. žel. kup. 1/1 . . .	305/65	307/35
1% av. pos. za žel. p. o. Šrečke . . .	100/60	101/50
Šrečke od leta 1854 . . .	171/—	175/—
" " 1880/— . . .	185/—	187/50
" " 1884 . . .	280/—	282/50
češke . . .	163/—	165/50
zemlj. kred. I. emisije II. . .	291/—	297/50
češke ind. banke . . .	287/—	290/50
srbske & frs. 100/- turške . . .	268/—	272/—
Basilika srčke . . .	92/—	96/—
Kreditne . . .	137/75	138/75
inomoske . . .	19/15	20/15
Krakovske . . .	470/—	479/—
Ljubljanske . . .	82/—	86/—
Austr. rud. križa . . .	70/—	77/—
Dgr. " " . . .	53/—	54/—
Rudolfove . . .	28/70	27/70
Salobrške . . .	65/—	68/—
Češke kom. . .	77/—	81/—
Delečec. . .	493/—	508/—
Južne železnice . . .	87/50	88/50
Državne železnice . . .	678/—	679/—
Avstro-ogrsko bančno del. . .	1590/—	1600/—
Avstr. kreditne banke . . .	688/75	689/75
Derške . . .	786/50	787/50
Zivnostenske . . .	255/—	266/50
Premogokop v Mostu (Brück) . . .	694/—	697/—
Alpinske mountane . . .	419/50	420/50
Pratke želez. ind. dr. . .	1920/—	1930/—
Rima-Muriani . . .	504/—	505/—
Trboveljske prem. dražbe . . .	388/—	392/—
češke oružne tov. družbe . . .	457/—	462/—
češke glasbanske družbe . . .	155/—	158/—
1. kr. cekin . . .	11/34	11/39
20 franki . . .	19/06	19/18
20 marka . . .	23/43	23/50
češke . . .	23/92	24/—
Barke . . .	117/15	117/35
češki bankovci . . .	95/45	96/65
češki . . .	252/50	252/50
Dolarji . . .	4/84	5/—

Žitne cene v Budimpešti.

dne 29. decembra 1903

Ternit.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Vetrevi	Nebo
26. 9. zv.	735/2	04 brezvetr.	snež
27. 7. zj.	734/2	05 sl. svzvod oblačno	oblačno
2. pop.	733/7	04 brezvetr.	oblačno
9. zv.	734/2	02 brezvetr.	oblačno
28. 7. zj.	733/4	02 sl. svzvod oblačno	oblačno
2. pop.	733/4	08 sl. svzvod	oblačno

Srednja temperatura sobote in nedelje -01 in 00, normale: -25° in -25. — Mokrina v 24 urah: 49 mm in 00 mm.

Tužne duše naznajamo vsem

sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oče in brat, gospod

Josip Paternoster

upokojeni magistratni knjigovodja

danes, dne 28. decembra 1903 ob 11. uri dopoludne, po večletni mučnoprvi bolezni, previden s sveto-tajstvo za umirajoče, v 56. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bude v sredo, 30. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiša žalostil, Gorupove ulice št. 4, na pokopališče Sv. Krištofa, kjer se bude truplo predvraga ranjkega izročilo lastnemu grobu.

SV. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi trnovski.

Ljubljana, dne 28. dec. 1903.

Katarina Paternoster, so-poga, Milan Paternoster, c. kr. blag. asistent in c. in kr. po-ročnik v. Josip Paternoster, c. in kr. nadporočnik, sinova. — Ivanka Paternoster, učite-ljica, hči. — Antonija Schmid-a roj. Paternoster, sestra.

Izgubil

se je pes-jazbečar, majhen, svitlo-rdeč-kast, desna sprednja noga bela. Izgubil se je 15. decembra iz lova pri Borovnici. Poročilo, če se najde prosi Adolf Galle, grajčak, Šiška pri Ljubljani. (3423)

STENOGRAF

več slovenske in nemške stenografije, išče primerne službe. Vstop takoj. (3416-1)

Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“.

Kontoristinja

absolventinja trgovske šole, zmožna obeh deželnih jezikov išče pri-merno mesto. Ponudbe se prosi pod „N. N.“ poste restante, Ljubljana.

Osebe vsakega stanu

lahko vsa dan 20–30 K zanesljivo in brez rizika zaslужijo z nekim no-vim sistemom. Vprašanja na A. BERGER Budimpešta, Josefstr. 16. (3406-1)

Suhogobe, orehe, predivo, želod, vsake vrste fižol, vsako-vrstno žito in sadje

sploh vse deželne pridelke

kupi (2964-14)

Anton Kolenc v Celju.

Mlad mož

od 17 let naprej se sprejme v trgovino z manufakturnim in suknenskim blagom na Učenem kot (3412-1)

korespondent.

Isti mora biti popolnema zmožen slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi in ako le mogoče tudi se hrvaškega ali madjarskega jezika.

Ponudbe, ki naj obsegajo pogoje, pod katerimi bi dočišči ono mesto sprejel, naj se vpštejo do 15. januarja pod „B. S. R.“ poste restante, Rudolfovo.

Prednost dobri isti, ki je vsaj deloma v trgovini izvežban, ali pa še kakega drugega jezika zmožen.

Vseh teh 20 kosov za le 2 gld. 50 kr.

Velikost in dolgost po cm. Po povzetju razpošilja centralna zalogu blaga

A. GELB, 105, Krakov.

NB. Za neugajajoče denar nazaj.

V četrtek ~~~

dne 31. decembra

se vrši

V restavraciji in kavardi

,pri malem slonu“

v Vodmatu

Silvestrova veselica

~~~ s tombolo. ~~~

Začetek ob 9. uri zvečer.

Vstop prost.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

Marija Hutter.

(3424-1)

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pism, prioritet, ko-munalnih obligacij, sreček, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Prodajalka

izučena v trgovini z mešanim blagom na deželi, ki je že eno leto služila kot blagajnica in prodajalka, 20 let starca, zmožna slovensčine in nemščine išče službe blagajnike ali prodajalke v kaki večji trgovini v mestu ali na deželi. Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“.

Dobro vpeljana

Špecerijska trgovina

na jako lepem prostoru v Ljubljani se da v najem ali proda.

Gotovine zadostuje 2000 K.

Več pove (3421-1)

Jos. Jebačin

trgovec v Ljubljani.

Kontoristinja in blagajničarica

absolventinja trgovske tečaja Iščeta mesta takoj ali s 1. januarjem.

Ponudbe se prosijo Levstikove ulice 13, III., 12.

Izvrstna fina (11-296)

vina v buteljah

se dobé v trgovini

Edmund Kavčič

Ljubljana, Prešernove ulice.

Špecerijska trgovina

v Ljubljani na lepem, vpeljanem prostoru se odda pod ugodnimi pogoji rabi bolezni takoj ali za februar.

Vprašanja na Otto Schmidt-a v Ljubljani. 3272-6

1000 kron

ako je goljufija!

Brezkrbo rodinsko srečo jamči knjiga o pre-objem blagovnemu otrok. Z več tisoč zahtevalnicami pos

Sprejmejo se
pod tako ugodnimi pogoji
solidni in spretni

Zavarovalni potovalci.

Ponudbe naj se pošljajo pod
"zavarovalni potovalci" na uprav-
ništvo "Slov. Naroda". (2425-30)

Za staro - znano gostilno
v Ljubljani na Rimski cesti štev. 4
ki je bila vedno na dobrem glasu
in jako priljubljena se še je za
8. januarj 1904.

Gostilničar na račun.

Natančneje pogoje in pojasnila
podaja Alojzij Zajec v Spodnji
Šiški št. 152. (3897-3)

Restavracija „Lloyd“.

Na Silvestrov večer
vojaški
KONCERT
Začetek ob 1/8 ure. Vstopnina 30 v.
K obilnemu obisku vabijo (3413-1)
Josipina in K. Počivaunik.

Restavracijo
v Narodnem domu
prevzamem že
za Sokolov
Silvestrov večer.
Z odličnim spoštovanjem
Ivan Kenda.

Gospice

ki se žele učiti
k u h a n j a
vsprejmo se v "Narodnem domu" pri re-
stavratelu Ivanu Kenda.
Učile bi se pod nadzorstvom kuhinjskega
predstojnika. (3418-1)

Elegantne
novozletne
razglednice
se dobe pri tvrdki
Iv. Bonač
nasproti c. kr. glavne pošte
v Ljubljani.
Ondi se poceni kupi tudi vsake
vrste
3305-7 **papir**
v elegantnih kaestah in splah
vso v to spadajočo papirno industrijo.
- Šaljiva pošta. -

Kava in čaj

iz prve roke
to je naravnost od pridelovalca, torej
popolno jamstvo za naravno, nepopa-
čeno kavo ob najnižih cenah.

Naša nad 100.000 oralov velika

posest na otoku Java se obdeluje

jako umno. Naša kava in čaj sta

zelo blagodišča in ukusna, pa tako

izdatna. (3143-12)

Kava Javačor, izvrsten, 1 1/4 klg. za gld. 6.65

" fin, zelen 1 1/4 klg. za gld. 5.90

Javabrasil, meseane, 1 1/4 klg. za gld. 5.45

Pošilja se zadacano in franko, brez

stroškov na vsako pošto.

Cenik brezplačno in franko.

TURK in dr.

veleposetnik na Javi.

Prodaja kave in čaja v lastni upravi.

Trst, via acquedotto, 62.

Spomini na Prešérna

Spisala Ernestina Jelovšek.

Katerega Slovence ne bi zanimala
ta knjiga! Pesnik - Prešeren, človek-
Prešeren je gotovo najmarkantnejši poj-
jav v našem narodu v XIX. stol. Pa
dočim so nam prvi naši kritiki-este-
tiki ocenili in pojasnili ter končno
pokazali pravo vrednost Prešernove
poezije, nam je bila oseba in življenje
pesnikova zavito v nekak megen
mitus, ki nam je kazal Prešerna sedaj
v skoro preveč svetilih, sedaj zopet v
pretemnih slikah. In vendar je bil le
človek! "Homo sum" velja tudi o pesni-
kih vseh narodov. S tu poudarjenega
stališča je presojati to knjigo, ki nam
je najbolj avtentičen dokument o Pre-
šernu, saj jo napisala — njegova hči.

Dovita se v založništvu

Lav. Schwentnerja v Ljubljani.

Cena broš. 2 K, po pošti 2 K 10 h,
elegantno v platno vez. 3 K 40 h,
po pošti 3 K 60 h.

Istrijansko vino

domačega pridelka
prodaja lastnik vinogradov

Anton Paoluzzi

Cittanova, Istrija.

Cene franko na postajo v Trst:

Beli pinot . . . . . à 17 gld.

Črni teran . . . . . 14 "

Vino, belo, iz več vrst " grozda . . . . . 13 "

Ravno tako imam na razpolago

vinsko žganje.

Tistem, ki dokaze, da moje
vino ni popolnoma naravno,
plačam 2000 K. 2821-25

Vzorec pošiljam zastonj.

Poslano.

Domoljubni rojaki!
Družba sv. Cirila in Metoda je
izdala

koledar za leto 1904.

Koledar je ob enem »Vestnik«
za družbo XVI. in XVII. leta.
Cena koledra je kron 120. Vod-
stvo družbe sv. Cirila in Metoda Vas
vijudno pr si, da kupujete ta druž-
bni koledar ter **zahtevate od-
ločno**, da imaj vsaka slovenska
knjigotržnica, trgovina s papirjem in
vsaka trafiačka ta koledar na prodaj.
Tem potom olajšujete težavno breme,
ki ga ima družbino vodstvo. Bratje
Čehi toliko žrtvujejo za obrambo svo-
jega naroda — Slovenci, manji narod,
bi morali torej primeroma več žrtvo-
vati od Čehov.

Trgovci naj se zglašajo direktno
pri vodstvu. Za trgovce stane kole-
dar K 120 z 20% popustom ob na-
prej vplačani svoti. (3220-3)

NAKUP raznih predmetov za novoletna darila v novi prodajalni Sv. Petra cesta 4.

Fino blago za dame in gospode, moško in žensko perilo, solidno izdelane
moderke n. pr. najnovejši **CORSET PARIS**, podmizne preproge, predpostel-
njake, dežnike, zastorje; posebno veliko izberi pa belih in pisanih likanih
srajc in najnovejših kravat priporoča

Sv. Petra cesta št. 4 I. KOSTEVC nasproti Avstrijskega carja.

Strogo solidne cene! — Točna postrežba!

Ernesta Hammerschmidta nasledniki

MADILE, WUTSCHER & KO.

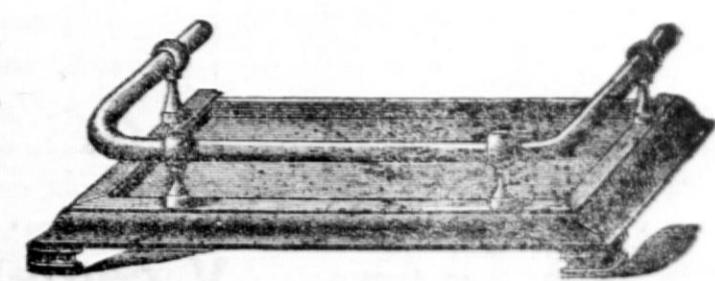
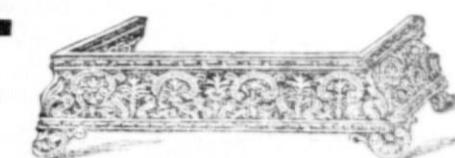
trgovina železnin in kovin

Ljubljana, Valvasorjev trg št. 6.

Največja izbera

posod za premog, pečnih okrilj, pečnih pred-
stav z galerijo in brez galerije, kominastih sto-
jal in kominastega orodja v različnih izpeljavah.

Orodje za izrezljavanje.

Radi pozne sezone
še 10% ceneje.

1903. Novozletna prodaja 1903.

Radi pozne sezone
še 10% ceneje.

„Angleško skladišče oblek“ v Ljubljani, Mestni trg 5.

Kamgarnske obleke, gladke in progaste x x x x x x x x x x x x x x
Obleke iz angl. ševita v modnih barvah x x x x x x x x x x x x x x
Fine jaquet-obleke x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
Najfinje salonske obleke x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
Angleški modni ulstri x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
Fini double-ulstri, temnosivi x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
Crne zimske suknje mandarin x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
Havelok iz kamelje dlake, rujav ali siv x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
Otroške obleke in ulstri x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
Otroške obleke v različnih barvah x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
Fine modne hlače, gorke in progaste x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

gld. 10.— x x x x
" 10.— x x x x
" 10.— Paletoti iz angleškega modnega blaga z ovratnikom ali brez njega
" 20.— x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
" 10.— x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
" 10.— x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
" 10.— x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
" 5.— x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
" 5.— x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
" 2.50 x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x
" 2.50 x x x x x x x x x x x x x x x x x x x x

Črni moderni paletot za dame z velikim ovratnikom
Črni in sivi cibolin paletot z velikim ovratnikom
Paletoti iz angleškega modnega blaga z ovratnikom ali brez njega
Najfinje paletot za dame v stola-fasoni
Črni damske ovratniki, batirani
Najfinje double-ovratniki s stola-fasono
Damski modni kostumi
Zimske jopice, podložene
Elegantni otroški plašči
Dekliške jopice v vseh barvah
Modri podvlečeni ovratniki z rdečo kapuco

Izvrše na Dunaju.

Kožuhi za mesto in potovanje, mikado, v največji izberi po čudovito nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatovič, poslovodja.